

Prinašam vam vero, knjige, kulturo in znanje

Dr. Miha Japelj, redni profesor, predsednik, Odbor za promocijo kulturne dediščine Novega mesta & redni član, Inženirska akademija Slovenije

Nagovor ob odkritju kipa frančiškana z rastočo knjigo
v frančiškanski cerkvi sv. Lenarta v Novem mestu 16. decembra 2022

V Odboru za promocijo kulturne dediščine Novega mesta si zelo želimo v imenu vseh Novomeščanov, Dolenjcev in Slovencev dostojno oddolžiti se patrom frančiškanom za vse njihove velike dosežke ob praznovanjih 550. letnice njihovega prihoda v Novo mesto v letu 1469. Po posvetovanju z mnogimi Novomeščani, v tesnem sodelovanju z Mestno občino Novo mesto in z uglednimi gospodarstveniki in posamezniki smo se v Odboru odločili, da postavimo na Frančiškanskem trgu, pred frančiškansko cerkvijo, v okviru pomembnega vseslovenskega projekta Rastoča knjiga še kip Frančiškan z rastočo knjigo. Osnovno idejo nam je predstavil član našega Odbora in tudi idejni avtor Rastoča knjiga Slovenije in Združenih rastočih knjig sveta dr. Janez Gabrijelčič. Kip je zasnoval akademski kipar Jernej Mali, izdelala pa ga je firma Livartis.

Prihod patrov frančiškanov in njihova ustvarjalnost in nesebična pomoč prav vsem našim ljudem so prinesli v naše Novo mesto ogromen preporod in napredek na področju kulture in gospodarstva. Frančiškani so izgradili ugleden samostan, ustvarili veliko knjižnico, ustanovili so razne šole in 8. avgusta 1746 najstarejšo terezijansko gimnazijo v takratni habsburški monarhiji v našem Novem mestu, kar predstavlja čudovit biser naše kulturne dediščine. Našo gimnazijo je ustanovila cesarica Marija Terezija in tako ugodila gorečim željam takratnih uglednih Novomeščanov in predvsem novomeških frančiškanov. Patri frančiškani so resnični pionirji in začetniki novega razvoja Novega mesta in Dolenjske! S tem kipom želimo tudi kulturno obogatiti in okrepiti Frančiškanski trg in Glavni trg in tako obogatiti paleto novomeških znamenitosti!

Naš Odbor je tudi pripravil in poslal januarja 2019 v Vatikan pisno prošnjo papežu Frančišku z željo, da bi blagoslovil našo posebno svečanost, **Počastitev 550 letnice frančiškanov v Novem mestu**, ki smo jo organizirali 6. septembra 2019 v samostanu. Papež Frančišek nam je že maja istega leta (v pismu Novomeškemu škofu mons. Andreju Glavanu) podelil svoj Apostolski blagoslov.

Odkritje spominske plošče, ki obeležuje ustanovitev novomeške gimnazije

Odbor za promocijo kulturne dediščine Novega mesta smo ustanovili 15. maja, 2017 z osnovnim namenom, da promoviramo bogato kulturno in zgodovinsko dediščino našega Novega mesta, Dolenjske, Bele krajine in naše Slovenije. Zanimivo je, da je bila v istem mesecu maju v vsej Evropi pomembna 300. obletnica rojstva cesarice Marije Terezije. To obletnico je v sklopu slovenske pobude »Čezmejnega sodelovanja v e-regijah« objavil na spletu naš Novomeščan in član Odbora zasl. prof. dr. Jože Gričar. Ker je cesarica Marija Terezija skupaj z našimi frančiškani ustanovila tudi našo novomeško gimnazijo, smo v Odboru prišli na idejo, da postavimo pred

glasbeno šolo (takratno gimnazijo) spominsko ploščo, ki obeležuje ustanovitev naše gimnazije v letu 1746. Naš predlog je uresničila in v celoti realizirala Krka, Tovarna zdravil Novo mesto in njen predsednik in generalni direktor Jože Colarič, bivši novomeški gimnazijec! Spominsko ploščo, ki obeležuje ustanovitev novomeške gimnazije, smo svečano odkrili v našem Novem mestu 4. oktobra 2018.

Osebnost me zelo veseli, da smo vsa ta leta članice in člani našega Odbora med seboj vzorno sodelovali. Organizirali smo številna srečanja, pet Akademij, postavili spominsko ploščo in končno še kip frančiškana! Vse nas je stalno povezoval tudi ustvarjalni duh, ki nam prinaša še UPANJE, VESELJE IN LJUBEZEN.